Dimândarea

ORGAN DE LUPTA ROMANEASCA

ANUL II.

8

IANUARIE 1938

CUPRINSUL

NOTE

REVISTA CARŢILOR

REDACŢIA şi ADMINISTRAŢIA
ISAIA ISAIA, Str. Dimitrie Orbescu 9, Bucureşti III

ABONAMENTE:

Pentru studenți și coloniști	. .	200 lei pe an
„ particulari	. . . .	500 „ „ „
„ instituții	. . . .	1000 „ „ „

Anul II. No. 8 Ianuarie 1938

DIMÂNDAREA

ORGAN DE LUPTĂ ROMÂNEASCĂ

APARE LUNAR

PRETENȚII MAGHIARE

După lordul Rothermere, a cărui trâmbiță a amuțit în pustiu pentru cauza maghiară, ani de-a rândul ; — Ungurii au izbândit acum să convingă pe un om de știință — și știința, ca și toate în viață, este foarte relativă, — pe Ferdinand Lot să le ia apărarea într'o carte intitulată „Invaziile barbare“, cu subtitlul tendențios, desigur, „Introducere la înțelegerea anumitor tratate“.

Hunfaldy și Ungaria oficială încearcă, de un secol aproape, să transforme retragerea legiunilor din Dacia sub Aurelian (272 d. H.) într'o adevărată părăsire totală a provinciei de peste Istru. Cronicari oficiali ca Eutropiu și Vopiscus vorbesc de o abandonare generală, dar în sensul militar și administrativ.

Așa s'ar putea, peste două mii de ani, — dacă s'ar prăbuși tehnica și civilizația de azi — să se interpreteze retragerea armatei române în Moldova, în Noembrie-Decembrie 1916, ca o evacuare completă a Olteniei și Munteniei de populație. Cine cunoaște, cât de puțin, să-și dă seama ceeace este o deplasare în massă a sute de mii de oameni — și, mai ales în epoca aceia îndepărtată — își închipue perturbarea profundă și imposibilitatea acestui lucru cu consecințele imense de perturbări ce ar fi creiat o asemenea îngrămădire de oameni în Moesia și în Peninsula Emului.

Dealtfel, după cum legiunile lui Traian n'au distrus toate triburile dace, după căderea statului lui Decebal și moartea acestuia mai toți Geții, frați cu Dacii și multe triburi, în adevăr, dacă luptau ca auxiliari alături de Romani sau rămas-au neutri — tot așa Aurelian nu avea cum „transhuma“ un mare popor, printr'o simplă măsură administrativă.

Nici concepția de azi asupra năvălirilor barbare nu mai este ca în trecut. In faimoasa delegație bizantină care merge

la Curtea lui Attila, cam pe pusta maghiară de azi, — Piscus peste aproape 160 de ani vorbește de prezența la nunta regelui hun și a tuturor popoarelor supuse printre cari și Ausonii, adică Românii ca băștinași.

Dar, mai mult de cât atât, această mărturie unică, prin 444 p. H., dovedește neseriozitatea legendei **Biciului lui Dumnezeu**, scornită de cronicari călugări speriați de stafii și îngroziți de poveștile cu strigoii, — căci, Barbarii, ca și toți cuceritorii, după ce se hotărî prin luptă de soarta unui stat, aveau nevoie de populația localnică (căci valoarea pământului fără brațe este nimic).

După primele măceluri, bejenii și bătălii, după pace, oamenii reveneau la muncă, la bordeele părăsite, distruse sau jefuite, pentru a le reconstitui.

Barbarii dislocau unitatea raselor asimilate Romei sau numai subjugate, dar nu distrugeau continuitatea care se refăcea repede, pentru că însăși viața își relua drepturile imprescriptibile, alături cu Destinul.

Părăsirea Daciei de către Aurelian este un episod în viața romanității orientale — ai cărei reprezentanți autentici suntem noi Românii — prezența noastră aici care durează de întotdeauna, pare **nu** un miracol sau enigmă a Istoriei unora, ci o realitate perpetuă, puternică și invincibilă.

A fost o mare lume romană sau romanizată între Adriatica — Marea Neagră — Marea Egee și țările grecești. Supraviețuirea acestei lumi în decurs de două mii de ani, prin vicisitudini tragice și eroice, constitue istoria poporului român.

Mai intervine, însă, și altceva.

Din toate popoarele în contact cu Românii, Daco-Geții și-au pus pe vecie pecetea unui neam mare. Mai mult decât frații lor Tracii, ei ne-au lăsat nouă, ceiace doi zei traci Dionysos și Orpheu au dat ca măreție tragediei elene și dumnezeire misterelor dela Eleusis. Geții ne-au transmis ideia nemuririi sufletului, disprețul morții și eroismul neînfricat.

Romanitatea noastră, noblețe supremă a rassei, s'a oțelit și înălțat prin aportul dinamic spiritual daco-get.

In fond toate acestea sunt vorbe, dacă pe deasupra Istoriei celei mai nobile, n'ar fi aici un suflet călit și brațe puternice și încercate, cari să apere noua Dacie.

Fumiștii istoriografi dela Budapesta și aiurea, ca și pretențiile magnaților paraziți de a recăpăta, prin argutii și istorie măsluită, robi valahi, slovaci sau sârbo-croați, apar ridicole în fața vieții vulcanice care palpită în noile state,

pe care le-au creiat uriașele lor sacrificii proprii, eroismul lor neînfrânt și victoria aliaților din 1918.

Din toate manifestațiunile dela noi una ne preocupă — și pe drept cuvânt — pe dușmanii neamului nostru: ea este mișcarea legionară, pentru că ea făurește reînoitul suflet romano-dac, în ce are el mai puternic și mai indistructibil, — care creiază luptători nenumărați, sentinele neadormite înlăuntru și la hotare, contra ori cui și ori când.

ION FOTI

Problema Aromânilor

In interesantul studiu *Problema Aromânilor* apărut de curând, *Ioan Nica-Negru* cercetează sub toate aspectele chestiunea aromânilor și conchide că cea mai bună cale pentru rezolvarea problemei este aducerea și așezarea lor în România.

Reproducem aci sub un titlu unic ultimele două capitole din acest studiu: *Pregătirea și organizarea emigrării și unde trebue așezați Aromânii.*

PREGATIREA ȘI ORGANIZAREA EMIGRĂRII

Pentru ca emigrarea aromânilor să se poată efectua în timpul cel mai scurt, orice întârziere fiind dăunătoare și încărcată cu surprize ce pot fi fatale, va trebui să se ia o serie de măsuri oficiale, pe cari le-am clasificat în două categorii:

1). Măsuri pentru pregătirea emigrării; și

2). Măsuri pentru organizarea emigrării.

In prima categorie intră:

a). Propaganda prin școală. Dacă până acum școlile noastre din Macedonia au pregătit, fără voia lor, emigrarea către țară a tuturor intelectualilor aromâni, de acum încolo va trebui să li se dea o asemenea alcătuire în cât să poată împlini rolul unor biurouri de emigrare pentru întreaga populație Aromânească.

b). Propaganda pe calea scrisului. Se vor tipări broșuri, reviste, ziare, atât în limba română cât și în dialectul aromânesc, prin cari se va arăta Aromânilor mizeria și pericolul ce-i așteaptă, dacă vor continua să rămână mai departe în Macedonia, iar pe de altă parte, fericirea de care se vor bucura venind în țară, unde au de îndeplinit un mare rol național. De asemenea se vor publica date și imagini asupra Dobrogei și asupra colonizărilor de până acum din Cadrilater.

A doua categorie de măsuri, pentru organizarea emigrării, cuprinde:

a) Alcătuirea unui program oficial de colonizare, în care să-şi găsească deslegare cele patru probleme esenţiale pentru o colonizare serioasă: problema etnică, economică, financiară şi apărarea naţională.

b) Numirea unei comisiuni pe lângă fiecare consulat român din ţările balcanice, care să se ocupe cu centralizarea cererilor pentr emigrare, cu darea tuturor informaţiunilor necesare şi cu îndeplinirea formalităţilor de plecare spre Ţară.

c) Acordarea gratuităţii pentru transportul emigranţilor pe S. M. R. şi C. F. R. până la locul de colonizare.

Acestea sunt măsurile generale şi urgente pentru pregătirea şi organizarea emigrării Aromânilor.

UNDE TREBUESC AŞEZAŢI AROMANII

Deşi până acum, toţi Aromânii cari au emigrat în grup, au fost aşezaţi numai în Dobrogea Nouă, şi cu toate că această provincie e departe de a fi romanizată, s'au emis totuşi câteva păreri noui în legătură cu colonizarea celor cari vor veni în viitor.

Nu ne vom ocupa aici de părerile nesincere ale unora, isvorâte din meschine interese politice de partid şi puse în circulaţie cu scopul de a capta voturile populaţiei bulgare nemulţumită de aşezarea Aromânilor în Cadrilater, ci vom examina, doar, propunerile serioase pornite din grijă pentru viitorul naţiei noastre.

Una din aceste propuneri, asupra căreia se insistă mult şi în realizarea căreia se pun mari nădejdi, este aducerea şi colonizarea Aromânilor direct la oraşe, cu scopul de a românıza comerţul şi industria, aflate în mâinile străinilor

A concepe astfel infiltraţia Aromânilor la oraşe înseamnă a ignora şi supraevalua posibilităţile lor actuale de luptă în această direcţie. Căci trebue să se ţie seamă de următoarele realităţi:

a) Cei mai mulţi dintre Aromâni cari emigrează în ţară, deşi sunt dotaţi cu însuşirile necesare unei ascensiuni către îndeletnicirile orăşeneşti, au avut ca ocupaţii, creşterea vitelor, cărvănăritul şi industria casnică a ţesăturilor.

b) O parte dintr'înşii, cari se ocupau cu micul comerţ şi cu meseriile, sunt lipsiţi de pregătirea technică trebuincioasă, pentru a face faţă luptei aprige din marile centre urbane.

c) Marii comercianţi şi industriaşi Aromâni, singurii cari pot fi colonizaţi direct la oraş, nu sunt însă pregătiţi şi hotărâţi pentru emigrare.

E neîndoelnic că în procesul de românizare a oraşelor,

Aromânii vor juca un rol de frunte. Infiltraţia lor, însă, se va produce în mod lent şi organic, abia după ce se vor fi aşezat în centrele rurale, singurul mediu unde se pot adapta economiceşte în momentul sosirii lor în Ţară.

O altă propunere făcută, este aceea de a fi colonizaţi în centrele minoritare din Bucovina şi Ardeal.

Trecând peste observaţiunea că o asemenea colonizare presupune, înainte de toate, disponibilităţile de pământ, pe cari Statul nu le are şi nici pe cale de expropiere nu şi le poate procura, vom releva numai gradul de civilizaţie înaintat al minoritarilor de aci în comparaţie cu acela al maselor aromâneşti venite din Balcani. Constatarea aceasta este cu atât mai demnă de ţinut în seamă, cu cât se ştie că Aromânii, dornici de progres, se adaptează cu uşurinţă formelor de civilizaţie mai înaintată cu cari vin în atingere.

De aceea socotim că nu e nimerit de a fi colonizaţi în aceste centre, înainte de a se fi epuizat toate posibilităţile de colonizare în Dobrogea.

Din cercetările noastre îndelungate făcute atât asupra regiunilor unde se simte nevoia de colonizări, cât şi asupra posibilităţilor materiale, precum şi dintr'o îndeaproape cunoaştere a Aromânilor, am ajuns la convingerea că cel mai potrivit ţinut pentru aşezarea lor rămâne tot Dobrogea — dela Ecrene şi până la gurile Dunării.

Printre motivele principale cari pledează pentru această aşezare sunt următoarele:

1. Cu toate colonizările efectuate până acum, fie cu Români din Banat fie cu cei din Macedonia, populaţia românească din cele patru judeţe cari alcătuesc Dobrogea se găseşte în minoritate faţă de numărul străinilor. Din punct de vedere etnic, deci colonizarea Dobrogei trebue continuată.

2. Pavăză portului Constanţa şi a podului de peste Dunăre, într'o eventuală agresiune din spre sud, îl constitue cele două judeţe din Dobrogea Nouă. Pentru a corespunde acestei necesităţi de apărare naţională, judeţele amintite trebuesc populate cu locuitori măcar în majoritate de origină românească.

3. Deşi nu avem la îndemână date statistice precise, afirmăm cu deplină certitudine că Statul nostru dispune încă, în Dobrogea de întinse pământuri domeniale. Pe de altă parte, aceste pământuri se înmulţesc mereu prin exercitarea de către Stat a dreptului de preemţiune asupra proprietăţilor vândute de turcii cari emigrează, în masă, spre Turcia lui Kemal.

4. Prin faptul că naţionalităţile streine din Dobrogea sunt toate originare din Peninsula Balcanică — cu neînsemnate excepţii — aşezarea Aromânilor acolo va provoca, în mod natural, emigrarea a acestor străini spre ţările lor de origine, ceiace s'a petrecut în parte, cu turcii şi bulgarii. Iar mai târziu

când pregătirea emigrării Aromânilor va fi desăvârşită, se va putea realiza chiar un schimb de populaţie între Statul nostru şi Statele balcanice.

5. Faţă de populaţiile streine, cu care vin în contact în Dobrogea, Aromânii se prezintă superiori, atât sub raportul civilizaţiei şi al culturii, cât şi ca rezistenţă etnică.

6. Din punct de vedere psihologic, dat fiind că în Dobrogea s'au aşezat până acum aproape 30.000 de suflete de Aromâni, continuarea colonizării lor în această regiune va constitui un stimulent în plus generalizarea curentului de emigrare.

Ca încheere adăogăm: Dobrogea a fost sortită să fie leagănul de descălecare al Aromânilor în Ţara mamă. Să le îngăduim acest popas al regăsirii şi al orientării... Căci nu va trece mult timp şi-i vom vedea roind ca nişte albine neobosite pe toate drumurile ţării, cucerind pas cu pas, tranşeele vieţii economice de atât amar de vreme înstreinate...

IOAN NICA

NOI AROMÂNII ŞI LEGIUNEA

Rupţi din matca românismului balcano-carpatic tocmai în ajunul înjghebării unui mare imperiu românesc, împrăştiaţi mai târziu în ostroave incoherente în vastul teritoriu al Peninsulei Balcanice, fără o cultură proprie care să ne lumineze conştiinţa etnică şi să ne determine orizontul şi ţelul, noi am rătăcit — precum am spus şi altă dată — veacuri întregi prin bezna Balcanilor. Şi veacuri întregi nu am avut alt ideal de cât acela de a trăi în apoteoza libertăţii şi a onoarei individuale sau de grup. Numai astfel am putut să ne păstrăm graiul originar, acest suprem bun şi index al naţiunei. Ades, dealungul acestor veacuri, dorind un orizont ideal mai larg ca acela de individ şi de grup, ne-am însuşit, fără să bănuim că ar fi putut exista şi unul pus în chip exclusiv în slujba propriei noastre cauze, idealurile altor popoare străine, care nicicând nu ne-au voit binele.

Dar, după secole de întuneric care ne-au ros în continuu fiinţa noastră etnică, iată şi a doua jumătate a veacului trecut şi primele decenii ale veacului nostru în care ne-am deşteptat în românism. Acest românism devine să ne fie adevărata noastră raţiune de a trăi. Incepe aci o nouă eră, o eră de adânci prefaceri şi de înalte aspiraţiuni naţionale. Incă de copii, buchisind abecedarele româneşti — de dincoace — şi înlocuind cu mare mândrie formele dialectale aromâneşti cu cele universale-româneşti, după impulsul izvorât din adâncul firii, am început să visăm şi să intrevedem o Patrie adevărată pe care până atunci simţiam că nu o avem.

Patria aceasta, Vlăhia sau România, durată din buchii de cărţi, din visuri de copii şi de setea de veacuri de a-o avea, nu putea fi decât exclusiv românească, suprem românească. Noi o intrevedeam ca atare, o doream ca atare, nu numai din motive idealistice, naturale, dar şi din temeiuri de simple raporturi la realităţile imediate din jurul nostru, deoarece vedeam o Grecie exclusiv grecească, adică dominată şi condusă exclusiv de greci şi spre ţeluri exclusiv greceşti, o Bulgarie exclusiv bulgărească, şi alte similare.

Aceste realităţi politice exclusiviste ne loveau pe noi, băştinaşii de veacuri din acele ţări, cu reale state de serviciu în înjghebarea lor politică şi economică, dar suportam totul cu seninătate, visând că există undeva şi o Românie exclusiv românească, deci şi a noastră. Existenţa unei atari Patrii ni se părea tot atât de imanentă şi de naturală precum apa curge dela munte în jos iar nu de jos în spre munte.

Astfel şi cu atari aspiraţiuni s'a fost plămădit adolescenţa noastră: cu picioarele în lutul străin, veşnic ostil, şi cu gândul la ţara răzbunării durerilor şi dorurilor noastre.

Nu există copil şi tânăr în Macedonia, care, deşteptându-se în românism, să nu fi visat acest lucru!

Dar, când am păşit aci şi am găsit dominaţia străinilor directă sau indirectă, prin democraţia satanistă şi prin masoneria luciferiană, absenţa virtuţilor româneşti de odinioară (noi ştiam pe de rost, din cărţi, luptele lui Ştefan Vodă al Moldovei şi faptele de chirurgie socială şi naţională ale lui Vlad Ţepeş sau Ioan Vodă cel Cumplit!) şi tot putregaiul moral creiat şi vehiculat de Juda şi de agenţii săi, întregul edificiu de vis s'a năruit şi ne-a cuprins, la început, o disperare nemaivăzută.

Ne-am revenit însă repede. Realitatea ne dăduse o lovitură grea dar nu mortală. Noi văzusem şi trăisem, dincolo, împrejurări şi mai triste. Apoi, coborându-ne în autenticul suflet românesc, găsisem sentimente similare cu ale noastre. Ne-am convins uşor că sufletul românesc de pretutindeni percepea într'unul şi acelaş chip realitatea crudă. Aceasta nu numai în prezent dar şi în trecut. Un profet gigant ca Eminescu, hrănit sufleteşte din cronici şi legende, văzuse şi el prăpastia îngrozitoare între România ideală şi cea reală. După marele războiu o falangă de tineri, cu sufletul neîntinat de lumea veche, luptă, dârză, trecând din mână în mână drapelul aspiraţiunilor naţionale, spre a pune frâu

înstrăinării. In acelaș timp tot din Moldova lui Eminescu descălecase trecând din temniță în temniță, un alt profet al românismului, Căpitanul nostru, care făcea să răsune pretutindeni buciumul redeșteptării în românism.

Când El a desfășurat stindarul, noi eram gata.

Gata însă altfel decât o cerea realitatea.

Noi cu specificul nostru aromânesc, cu spiritul viu, cu sângele iute, cu nervii de arc întins, eram buni pentru lupta de baricade, pentru lupta de guerillas, dar nu și pentru lupta de tranșee, de lungă, de îndelungată durată.

Omul providențial al românismului, Căpitanul, a văzut clar și genial că lupta ce trebuia să ducă Românul pentru recucerirea propriei sale țări, era o luptă de durată, un adevărat războiu de poziție.

Pentru lupta aceasta trebuiau, și mai trebue încă, soldați pregătiți ca atare.

Acești soldați legionari, a început să-i plămădească cu propriile-i mâini și cu spiritu-i creator.

Așa dar, pentru o viață nouă, pentru o țară nouă, oameni noi. Oameni care după spusele lui Christos, trebuiau să se nască din nou.

In Legiune ca nicăeri în altă parte, se aplică în întregime cuvintele din Evanghelie privitoare la „nașterea din nou".

Nu putem primi și păstra bine cuvântul de pară și foc al Căpitanului decât renăscându-ne !

Aceasta este un imperativ pentru noi toții.

Noi, aromânii avem, o spunem fără falsă modestie, multe din calitățile care i se cer unui luptător, dar până la „omul nou" mai e un drum de făcut și retușări ce trebuesc aduse firii noastre.

Trebue să știm, și să fim adânc convinși de aceasta, că în Legiune intrăm izolați, fiecare cu propriile sale fapte și merite, cu propria-i zestre spirituală și fizică. Ca simpli soldați. Fără grade. Fără nici-un alt drept de cât acela izvorând din propriile noastre merite.

Fără vre-o moștenire în linie directă sau colaterală, servind ca piedestal sau ca temeiu de drepturi !

Dacă un macedo-român a făcut o faptă mare sau un sacrificiu în slujba Legiunii, aceasta ne onorează dar nu ne dă nici un drept. Drepturile și le cucerește fiecare pe câmpul de luptă, individual. Și câmpul Legiunii este astăzi atât de vast, și tinde să devină din ce în ce mai vast, încât aci se pot valorifica toate, absolut toate, bunele însușiri. După cum în focul ei, piatră de încercare, se pot evidenția toate scăderile.

In concluzie dar, noi, prin structura noastră psihică

și prin aspirațiile noastre nu putem lupta de cât în tranșeele Legiunii, sub ordinul suprem al Căpitanului care ne va da o țară nouă, o Patrie adevărată, exclusiv și definitiv românească, la fel ca aceea pe care am visat-o la deșteptarea noastră în românism.

Spre a fi mai utili și spre a atinge cât mai curând acest scop, trebue să ne naștem din nou și să ne călim după modelul și prototipul Căpitanului pentru lupta grea de tranșee, condusă de Unul singur ce și-a luat această grea sarcină în fața națiunii și a viitorului.

In fine, în Legiune trebue să ne înrolăm ca simpli soldați, fără drepturi și chrisoave, fără pretențiunea de a ne folosi de reflexul sacrificiilor macedo-române de ieri și de azi. Pretențiunile și competițiunile la jertfa altora constitue erezii cari ne dăunează și nouă și Mișcării.

PETRE BUCOVALLA

ADEVARURI CARI SE UITA

Un mare armator englez, d. Alexander Shaw, de la **Oriental Line**, declară că comerțul este viața Angliei, dacă nu-l mai are o națiune piere, chiar dacă este Marea Britanie.

Politica Romei consta în spolierea de bunuri materiale a popoarelor subjugate — după care urma moartea națiunilor.

După ce generalii romani, Sylla, Mummius și alții au predat Atena, Corintul și alte cetăți grecești, Ellada n'a mai însemnat nimic ca literatură sau cultură.

După multe secole, sub imperatorii de seamă, ca Traian, Hadrian, Antonius Pius a avut loc o slabă renaștere culturală greacă, mai mult de imitație.

Faptul că jidanii au acaparat comerțul și industria României n'a rămas fără grave urmări. Presa, editurile, fundațiile, agențiile, cinematografele, muzica, arta dramatică au trecut sub control jidovesc.

Astfel ani de zile, ziarele Sărindarului au făcut politica Iudaismului cuceritor și a Mașinăriei distrugătoare, — și, la urmă, au trecut direct la comunism, chiar agenția oficioasă a guvernului, dela întemeere, acaparată de un evreu, până la politica Sionului și răspândea știri comuniste contra sentimentului public general. Toate protestările presei naționaliste n'au dezarmat Iuda obraznică susținută de cretini masoni sau de ramoliți caraghioși.

Ticăloșia a ajuns așa de departe la direcția unei institu-

ții cu firmă regală, a dat unui perciunat comentarea faimoasei cazanie a Mitropolitului Vaarlam, una din cele mai utile și meritoase cărți de propagandă ale Bisericei ortodoxe.

Muzica, pictura, arhitectura, cinematograful imită numai ce-i jidovesc sau anticreștin.

Iată unde a dus îmbogățirea jidanilor și minarea clasei mijlocii românești, în neputință de a se cultiva și de a reacționa.

Politicienii băgați în consiliile de administrație jidovești robeau și politica țării Israelului, trusturi, monopoluri, favoruri, privilegii comerciale sau industriale spoliau massele românești și sărăceau fiscul, prin fraudă sau camuflare, în favoarea pungilor jidovești.

Agenția „Rador", ani de zile condusă de un jidan, împroșca idei comuniste, știri fanteziste, astfel, cu banii contribuabilului român, o instituție susținută de statul român, o unealtă a Iudei își permitea totul, — și ar fi continuat fără mătura actualului guvern naționalist.

La Radio, înainte de regimul actual, se dau seri cu muzică jidovească, se preamăreau scriitorii circumciși de unelte ale Iudei sau char de fiii prea îndrăzneți ai Israelului.

In arhitectura Capitalei a năvălit monstruosul stil al blocurilor neestetice și neigienice, creând din București un cerc cosmopolit, menit să adăpostească pe copii pustiului, în marele Imperiu ce se plămădea, în Orient între Cracovia și Timișoara până dincolo de Vladivostoc.

In mode, în toate manifestările vieții, de la teatru, cinematograf, roman, poesie, carte de citire, până la muzică, pictură, arhitectură, critică, etc. — domină spiritul negativ al Iudei, anticreștin, distrugător de civilizație și ucigător al românismului, ca și ori cărei alte națiuni pe glob.

Dar nu numai atât, chiar în politica externă, iudaismul căpătase o preponderență excesivă.

Citisem în istorie sau auzisem dela cei mai bătrâni atitudinea demnă, ca miniștri de externe, a unui Mihail Kogălniceanu sau a unui Iacob Lahovary!

Sau trăisem momente memorabile, sub ochii noștri, când un Ionel Brătianu apăra prerogativele imprescriptibile ale națiunii și ale statului nostru la Paris, la Conferința păcii.

Dar urmașii lui Ionel Brătianu, ce desiluzie cumplită! Ei semnau o decisie, în Consiliul de miniștri, cari autorizau bandele de năvălitori Iudei să cumpere — cu preț de nimic — pământurile țăranilor înfometați ai Basarabiei.

Această eclipsă teribilă pentru un neam, care voește a trăi, — nu corespunde cu atitudinea guvernului actual, demnă față de străinătate.

Sperăm că regula aceasta naționalistă va fi generală și cu privire la Românii de peste hotare, mai ales cei din „Macedonia".

Pentru imediata onoare a României trebue ridicată măsura de a nu intra în țară Românii din Balcani, când puteau intra toate leprele pământului și toate semințiile Iudee.

In al doilea rând atragem atenția celor în drept asupra stării mizerabile a învățământului românesc de peste hotare.

Pentru demnitatea țării noastre se impune o reorganizare complectă a acestui învățământ.

In al treilea rând se impune o activitate mai mare, și chiar o reînoire generală a reprezentanților noștri diplomatici din țările locuite cu Români.

In al patrulea rând, este o necesitate vitală pentru țară, reluarea unei politici de colonizare și regrupare de români de peste granițe la hotarele țării, pentru a reface acele marcia, cari erau adevărate fortărețe timp de veacuri, pentru Români ca și pentru imperiul Habsburgic.

Deci o politică solidă grănicerească.

Suntem în drept să așteptăm realizarea imediată din partea guvernului naționalist Goga—Cuza a acestui minim de revendicări naționale ale Românilor transdanubieni.

PUBLIU SERENA

O PIESA IN DIALECT

FRAGMENT DIN ACTUL II

Kita — (singur). Primuvera-dicum vini lilicile da tuti!! Toamna li-areaști și-alasă cupacil'i gol'i ca țiva cățuti! Primuveara-i musteață!! Cât-iu aruti oclilj-i maș virdiață. Ti-l ia harana s'astai su mi umbra unui nuc i-pom ițido s'hibă... ș'pași oili, s'cânți cu fluera s'aladzi curia tută!... Ș'tu inima mea ază in'i pari că-i primuveară, dicătiori pot s'ved Șana. I ș'toamnă, când pit minti in'i treați că nu va-s'pot văroară, s'am Șana ti mul'ieri. Nu șană... Dumidză va n'adjută ș'nă luăm că mult nă vrem și a noastră vreari nu este lugriă s'u chirem și's' agărșască agonia... A noastră vreari este un izvor ti izvorăște, dit inimili a noastri, nă leagă tută bana ș'tu alantă căpseaști".

. . . . „Di dzați ori pi dzuă cânt cânticlu a tăl Șana, ș'mi-ascultă! !... cai mi-acultă?! Mași oili!! Oili și eali sânt oamin'i cati unoară. Mi n'iluesc când plăgu'ș cum bagă eali oară, când, cânt jiloslu cântec și-adună di-avârliga ș'ascultă!!...

Munţil'i tuţi in'i pari p'-iu trec apliacă caplu; cand, cânt durerea meao ascultă până ş'faglu... Maşi tini Şana al Sterghiu, nu va s'afli vroara, aţea ţi mindşaşti Kita tu aistă oară. S'ţănem ascunsă vrearia a noastră nă-i dată di la pâpân'i; şi aisti adeţi, a noci, ninga nu li-ar alăsată, — până... Dumidză sti când ? !...

. . . .

Iram n'iţi. Ni-aduc aminti 'nă dzuă di-catră-seară, când dipunam dit nunti, nă-işă 'n cali Coli al Ceară. Ţi muşcaţi hiţi doil'ia, cu buza pi'orăs nă greasti ! ! Tini aplicaşi caplu ; sum peanili di ocli mi mutrşi ahânt muşat ? ! ! Di-atumţea dzuă-noapti n'-iu aveam mintia la tini ; şi ază când s'aproachiă chirolu s'uă luăm doil'iă, Ali Păşălu vini cheadică s'uă bagă ! !... (avdi boaţi) In'i pari că vin oamin'i ; Nasi va s'hibă.

SCENA V-a, KITA SANA

Sana — (intră). Bună dzua... eşti singur ? Iu sânt alanţi ?

Kita — (il'i tindi mâna) Ghini vinişi Şană... D'usiră s'silighiască oili... tora vin. ini cu cai vinişi pan'ana, singură ?

Şana. — Nu. Cu dada ş'cu tati.

Kita. — Năşi iu sânt ?

Tana. — S'turară la icoană, di stri ploacea al dimia s'aprindă dada candila. Ţi muşat aua la Stani ! Nu n'i aduc aminti di când nu am vinită ;„, di când iram n'ică, vineam v'ad'uţeam piti.

Kita. — Ţi aduţi aminti, Şană ? Di câti ori viniai la turăşti tu turată ti duţeam mini acasă. Vinia cu noi ş' Baliclu ! Vrei s-ul vedzi Baliclu ? S'neg s' lu-angan ?

Şana. — Nu-di-cara s' vină dada cu tati. Sti tini aseară ti-avum'n hoară ?

Kita. — Stiu Şana. Mult in'i păru rău ca nu fui aclo s' lă dau a turcilor s'a chicasească că noi...

Şana — (il'i curmă zborlu). Fiaţiră a noci duri ş fără tini. Ma nu pistusest, ca Ali Pă s'aramână bătut ş'ruşinat di noi. Cât cama agonia lipseaşti s'vină cu multă ascheri ş' va nă chiară. 'N vislu a n'el va n'iasă... pi djiumitati in'i si spusi aşă cum ul vidzui.

Kita. — După zboarili ţi greşti Şană s'cănoaşti că eşti di ninti, câ păgânlu vrea s'bagă mâna pi tini. Ş' cum vrei s'lu-aiăsăm s'nă facă aistă aruşăni ? ! ! Nu Şana. Ma ghini schidem. Ţi va s'vrem s'bănăm ? Ţi si pari că putem s'arăvdăm s'hi 'nviasta al Ali Păşă ?

Şana. — Dip văr s'nu m-apăraţi... S'nu vă treacă pit minti a vărni, că Şana va s'cadă vie tu mâin'ili a păgânlui Namuzi

aveţi ş'voi barbaţil'i, avem, poati ş'noi ma multă ; Vreţi voi s'muriţi ti pisti ? U dăm ş'noi bana tută.

Kita. — După zboarili ţi èreşti Şană s'cănoaşti că eşti armănă. S'tintreb... ţi-ul pindzi pi aist om di nu alasă răhati armăn'il'iă niţi tu som.

Şana. — Ţi faţi când nu ştii? Tora in'i spuneai că păgânlu vrea s'bagă mâna pi mini. Vrei s'mi discoşi mini, s'afl'i dit gura mea? Va şiţi spun: Află gione picurar, că Turchu di-'nă stămână ninti al tati li-avea scscrată, cum ţido si-s'faca spidjiura pi a lui n'iată că va s'mi-aibă ti mulieri. Mini ţiva nu ştiam. Aseară-noaptea tati iu'i spusi ţi ira s'păţăm. Unâ hoară 'ntreagă, cu mari-nic aflară, ti ţi Ali Păşălău pitraţi ahântă ascheri si-avrigăreadză hoara. Tini cât-iu dorn'i ? A cui, fiată 'nvisedzi ? Ţi-est ahântă cseană, ca durerea-mi s'nu aducheşti ?

Kita. — Dorlu ţi-am ti tini mi pindzea muşati' armână s'afl ti-avea tu minti Ali Păşă, cu mult ma ninti ca s'criă el carti al Hagi Sterghiu.

Şana. — Căpsia ca-n'i zboairă mintea ! Cum ? ! Ştiai di ma ninti aisti şi-l'i dădeai chiro s'băneadză ? Ochicăsesc că am 'n faţă un mulieruş, nu un gioni cum ti ştiam pan'ază. Gion'i hiţi voi ficiorl'iă... maş gura aveţi di voi, cum vă ieşi ţiva ninţi agonia daţ năpoi.

Kita. — Zboarili ţi aruţi Şană sant pironi ţi-'ncufursesc inima mea. Muşată română ! ! ti tini ază alumtă mulţi cseni, ca s' s'ti aibă, bana poati 'ş-da... Dapoia cum-ţi treaţi pit minti, ca mini s'dau năpoi, când tini prindi s'hiarichită di un turc ? ! Mi sprijur pi scumpa noastră vreari, că nu va va voi s'bănedzu, ma s' nu-ti am ti muli'eri.

Şana. — Ţăniţi gura gione picurar, ahtări zboară nu undzeaşti s'li aruţi pi vint. Vreariă la noi roman'il'iă esti tiva... ti va ţi nu si spuni. Ş'acum tini vin'i ază s'ni-aruţi aisti zboară, când ştii pi ţi aradhă mi aflu? Ti tuţi dzua di ază-i mari sărbătoari... maş Şana !... Şana, singură şti că ţi lăhtari, va s'pată hoara ş' soia aisti dao, trei dzăli, Gione picurar, 'ţi spuş unoară, spun nipoi. Şi-ţi badzi puterea tută lipseaşti s' mi scachi cu faţa albă di aist pisti di câni. Tati auşă ş' cu tut giunaticlu a lui, nu poati s-ul scărchească di pisti loc. Ti-aţa fără ruşăni vin şi-ţi dzâc aţea, că vi'i team... nu... nu ti-am ţiva; him soţi ş'nă vrem diauda n'iţi.

Kita. — Ştiu. Aduchesc că nu vrei si-n'i spun'i cu gura, ţea ţi spun ocl'iă a tăl'i.

Sana. — Ginaticlu aleadzi.

Kita. — Giunaticlu cu vrearia s ţân streşi mână di mână.

Şana. — Tu oara aistă gione nu-acaţă vrearia 'n gură.

Kita. — Căţe muşată rămână? Giunaticlu fără vreari-i ca pănia fără sari.

Şana. — Dit gura a ta ca s'iasă ahtări zboară, nu ţi-ari hari.

Kita. — Maşi di tini Şană, dip vroară, văr nu vas'află.

Şana. — Nu ira ghini s'avdu niţi mini.

Kita. — Căţei mi crechi aşăţi, când şti că nu-i oară s' nu minduesc la tini. Şti nipoi, că nu pot s' ti-agărşăsc; că nu ţi mi pindzi... ţiva ţi nu aduchesc. Ş cum stipsesc mini când-ţi spuş — spun nipoi, că nu-oravd, nu pot s'aravd...

Şana. — (il'i l'ia zborlu) nimal est om ş'mini ca tini.

NICOLAE CHIACU

Opera poetică a lui Eminescu tradusă in versuri englezeşti

Voi vorbi despre această spinoasă şi temerară întreprindere
a mea, ca un pretext pentru a releva şi explica un „caz“ care,
orice s'ar zice, nu va putea fi extirpat din Istoria spiritului,
culturii şi literaturii româneşti. Cartea cu conţinutul enunţat
mai sus a apărut sub îngrijirea tipăricească a profesorului a-
cademician *I. E. Torouţiu*, ale cărui vaste *Documente literare*,
privitoare tocmai la Eminescu, sânt unanim admirate. De ase-
menea, nu e fără interes ca să se facă cunoscut că lucrarea nu
ar fi putut vedea lumina zilei fără îndemnurile, râvna şi spri-
jinul chiar material al profesorului *Victor Gheorghiu*, dela A-
cademia Regală de muzică. Ei bine, nu doresc să'mi întind sin-
gur aureolă de glorie în jurul capului, dar atâta entuziasm, a-
tâta devotament dezinteresat, atâta sacrificiu pentru o cauză
pare-se de dinainte pierdută din punct de vedere material, —
o atât de evidentă subjugare asupra două firi încercate în do-
meniul spiritual, să nu spue oare nimic cu privire la posibili-
tatea unor reale virtuţi conţinute în centrul de iradiere a ace-
lei puteri de atracţie? Este fără îndoială că primul în joc —
norocos ori fatal — este Eminescu. Dar purtătorul unei ase-
menea colosale poveri, dintr'o limbă într'alta, dintr'o armonie
într'alta, dintr'o mentalitate într'alta, asupra căruia s'ar pre-
cipita fulgerele iscate de un eventual dezastru — să nu aibă
oare şi el dreptul la partea de recunoaştere a *posibilităţilor* de
atribut în mod firesc unei energii tainic exercitoare de ma-
gie? — E drept că sânt încă pe un domeniu nu demonstrativ;
ci pe unul mai şubred poate decât acel al intuiţiei: pe dome-
niul instinctului, simplu.

Dar să combat mai întâi două judecăţi apriorice cu per-
sistentul atac al cărora mă lupt de trei decenii: una, că fiind

muzician, nu aş avea dreptul să mă... „amestec“ în literatură;
şi a doua, că ar fi exclus ca o traducere din limba natală într'o
limbă străină, să fie bună. Dogmatic, deci; şi categoric.

De ce se neagă posiblitatea reuşitei unei traduceri din
limba ta într'alta? Din atâtea multe motive, atât de uşor de
respins, că nici nu face să le mai discutăm; dar mai cu seamă
dintr'acesta, pare-se, cel mai peremtoriu: că nu există prece-
dent!... ca şi când, precedentul, nu tot ar fi având să fie *creeat*
de cineva!

Mai gravă pare a fi însă interdicţia ce se decretează unui
muzician de a face şi literatură... ca şi când se pot trage barie-
re pe cari experienţa veacurilor să nu le poată sfărâma. E
drept că mai sânt încă mulţi să declare inferioritatea literară
a textelor unor *Wagner*, *Bruneau*, *d'Indy*, faţă de muzica res-
pectivă. ca şi când, chiar de ar fi aşa, constatarea ar putea fi
concludentă!

Dar mai înainte de a fi simţit imperiul consacrării acelui
fascinant, dar şi împotrivitor domeniu al muzicii, făceam vier-
suri, franţuzeşti, la clasa de limba franceză din liceu, ţinută
de un francez autentic, doctor al Sorbonei, şi de pe urma că-
rora acesta nu mă mai scotea din nota 10. E drept că mă dam
şi la viersuri româneşti cari însă se întâmplau atât de rizibile
că „Universul literar“ de pe vremuri mi le refuza. Mai târziu,
la Paris, după ce'mi uitasem de tot veleităţile literare, mă po-
meneam totuşi „comiţând“ proză, viersuri, româneşti, franţu-
zeşti, sub impulsul unei necesităţi simţite, însă nu încă lămu-
rite pe deplin, de a'mi fabrica singur textele la *operele* ce nă-
zuiam să le compun. Toate aceste începuturi, în parte rătăcite
prin hârţoagele mele, în parte rămase la o bună cunoştinţă
din Paris, vor fi bine înţeles distruse. Nu mă voi îndura însă
s'o fac cu textul, ori cât de incoherent în aparenţă, şi ori cât
de inactiv dintr'un punct de vedere, — al operei *Loria* (1910—
1911), asupra căruia *Delavrancea* dase inospitalier din umeri;
cu drama *Ereticul*, despre care *C. Banu* îmi spuse că e un lu-
cru „turburător de nou“; cu drama *Duşmanul*, pe care amicul
meu *Victor Ion Popa* mi-a denunţat-o mai acum câţiva ani ca
imaginaţia unuia care „nu va fi niciodată autor dramatic“; cu
câteva drame filozofice franceze într'un act despre care *Louis*
Nazzi, dela *Comoedia* de pe atunci, mi-a scris lucruri frumoa-
se; cu *A doua Inviere* (dacă nu mă înşel asupra titlului), ver-
siune românească a unei drame în versuri franţuzeşti: *Le cau-*
chemar des Esprits, refuzată de d. *Mihail Dragomirescu* la tea-
trul Naţional ca „o piesă *pentru mai târziu*“; cu versiunea ro-
mânească a unei fantezii în versuri franţuzeşti: *La cheveiure*
de Bérénice, pe care d. *Victor Eftimiu* mi-a pierdut-o la Tea-
trul Naţional, pe când era director; cu comedia în versuri
franţuzeşti, în două acte: *Arlequin Poète*...

In timpul războiului scriu în franţuzeşte: câteva sute de

Parabole, Hiperbole și *Paradoxe,* despre cari *Al. Macedonski* s'a exprimat că „ar face senzație dacă s'ar publica la Paris“; vreo două sute de sonete; numeroase poezii, satire, etc., din cari o parte, cu sprijinul material al d-lui *Victor N. Popp,* actual vice președinte al Societății Publiciștilor Români, au fost publicate cam în acelaș timp cu un poem ocazional: *La sonate du Coq gaulois;* despre cari lucruri s'au exprimat elogios *Al. Macedonski, Adrian Maniu, Tudor Vianu,* prin cuvinte între cari nu lipseau apropieri de nume ca: *Victor Hugo, Edgar Poe, Mallarmé... Doine și sonete, în românește,* publicate acum câțiva ani la „Oltenia“, nici n'au fost menționate măcar la „bibliografii“!

După război, vin: versiunile românească și franceză a operei *Agamemnon;* libretul în viersuri românești al operei *Traian...* Iar în America: *Soria,* poem, după libretul cu acelaș nume, publicat pe cânturi în ziarul *America,* și în volum, în tipografia aceluiaș ziar; libretul la opera *Bellérophon,* cinci acte în viersuri franțuzești; și în englezește: *The seven sins,* roman; *The strange apointment,* dramă; prima versiune a *tratatului de estetică muzicală; poeme,* prefațate de *M. S. Regina Maria,* publicate și ele, acum câțiva ani la „Oltenia“ și trecute și ele sub tăcere de româneasca presă.

In țară, în sfârșit, iată versiunea românească a *Tratatului de Estetică muzicală,* premiat de Academia Română, dar înmormântat și el în conspirația tăcerii de presă; *La théorie de l'immortalité,* nouă sute de pagini manuscris, refuzat la Fundațiile Regale.. și din tot timpul, sute de articole risipite prin vre-o 25 de ziare și reviste, apărute ori și dispărute, ori și în viață încă...

Nu e de mult. Dar e ceva. O activitate. O muncă. O persistență care nu poate să aibă rădăcini superficiale în zbuciumul spiritual al cuiva. Și iată dar că, cu această traducere în englezește a redutabilului Eminescu, eu nu m'am insinuat în literatură ca un intrus, ca un vânător ori cerșetor de tacâm la masa pusă de alții; dar am dreptul să afirm că pășesc pe o poziție cucerită cu lupte, sfâșieri și sacrificii cari nedumeresc firea omenească.

Traducerea mea poate fi rea. Dar poate fi bună. Dar poate fi personală. In orice caz, se poate oare trece cu dispreț, ori fie și numai nepăsare, peste un atât de masiv omagiu adus de un muzicant unui mare poet, și literaturii în general? Pot eu să fiu blamat fie numai și pentru gest care, ca gest numai vreau să zic, onorează deopotrivă două arte?

Idealul unei traduceri poetice este echivalarea nici într'un loc dezmințită a lumilor interioare din original cu acelea realizate, prin mijloace proprii, în noua limbă. Sânt prea conștient ca să nu văd, și prea leal ca să nu mărturisec, cât de departe sânt de a fi atins acel ideal. Aceasta, ar fi presupus o i-

dentificare de naturi nealterate de particularitatea mijloacelor de expresie. Ceeace s'ar putea cu drept cuvânt considera ca un miracol unic pe planul universal. Rămâne deci să convenim că, în cazul celei mai bune traduceri în cadrul omenesc, este, nu o traducere dela cuvânt la cuvânt, după cum prea bine se știe de altfel; ci dela simțire și minte, la simțire și minte: într'o egalitate care deci exclude identitatea. Aceasta fiind odată convenit de toată lumea, sperăm să fim în sfârșit scutiți de spectacolul decepționat al strașnicilor cenzori cari, cu ochii pe două coloane, îți strigă triumfător: Hei! da de unde ai luat-o asta? nu vezi că în original nu e? — ori: Hei! da ce mi-ai făcut-o astălaltă? nu vezi că nu e în traducere? — Ceeace, ca să fim pe deplin înțeleși, nu ar fi numai decât în totdeauna o critică nejustificată; și nu ar însemna numai de cât că și o corespondență literală între original și traducere ar fi întotdeauna... lipsită de calități.

D. CUCLIN

Constatări

Greșelile de observație sunt acelea cari se plătesc, în politică, mai scum.

Bismarck

Bolșevismul este dictatura hoției, a amorului și a ignoranței.

Edourd Herriot

Cu greu îmi vine să cred adevărul că tocmai atunci când, îmbătrânind, devii mai bun, se vestește și distrugerea ta.

Trinomul vieții sovietice: foame, sărăcie, împușcare.

Toate congresele național-socialiste poartă un nume de botez: *Victoria credinței,* 1933; *Triumful voinței,* 1934; *Libertatea recucerită,* 1935; *Onoarea,* 1936; *Munca,* 1937.

TRANTU

'N sus la Ou, pi analtul munti, pisti plaiuri paşti oili
Ianaculi al Ciucadana — picurar di Pirivoli.
Soarli ninga nu-ari dată ma la Suli nu si amână
S'bată frundzili di munţâ, ş'picurarlu dila stână
Cari acaţâ 'mbraţî foclu şi s'ngâldzăşti cu Mitruşlu
Ţi di mult 'arcoari faţi, se-adună vurvolui ca buşlu.
Ninga focu, stri năşi aproapea, easti talarlu-aţel golu...
Cânili murdzi-aveagliă turma, iar un fur dipusi Oulu.
Şi 'nchiseaşti la câşeari iu-i al Iancu fucurină...
Cânili analtu si sâlghescu, el cu şcoplu, s'lu dirină
Tuti oili si-arâescu, dipriună cănili alatră ;
Ianaculi al Ciucadana dip nu's mina di la vatră
Şi străbate aluchineţli. La cutaru agiundzi Trantu
Ş' picurarlu 'l veadi 'mpadi cu ciuciorlu unu pri alantu.
Ca un sfulgu pi neaştiptati, furlu-armătusitu agiumsi...
Lailu Mitru nicuzotlu, după talaru el se-ascunsi
Şi-aspâratu ca vârnu liepuru lu scutea căpiclu afoară.
— „Picurare scoală 'mprostu" greaşti Trantu ună oară.
— Picurarlu glieţu di frică, trimburânda năsu si scoală,
Bagă mâna tu supani ş'purtufolea-arucă goală.
— Lupe, lupe cişiite, cari'ţ caftă-a ta purtfoli ?
Dzăni bre nare, di-u eşti tini ? — Gricuman di Pirivoli.
— Ia nu ni dzâţî a cui sunt oili ? — Sunt a meali, ia ş'cutarlu
Aspunânda cu câriigu, feaţi-atumţea picurarlu.
S'nârâeaşti Trantu ş'dzâţi : Cum ş'tri ţe bre curbişane
Deadeşi tini calea cânilor ş'fâţeai hazi di la stane ?
Cum dzâţeai că va mi mâcă ? — Nu sta multu niu-l arapi
Ş'cu câriglu 'l dipluseaşti ca văr 'anustă zulapi.
Li tradzi ndaua pri schinari, pristi cap li asună ună
Hililu a vipirăliei plândzi : Ca sî ştiam că vini la stane
Nu-alăsam noi cănili a noştri ca s' te-alatră bre aslane.
Noi nu ştiam ţiva tri tine, ma pri păni-alasâni bană !
Nu-agudea-mi bre pri păni că hiu hiliu al Ciucadană
— Hiliu-al Ghiorghi Gricumanlu ţe-a lui cali u disfeaţi
Ş'tali-Armânili aţeli curaţli... Tut aşi ca tini feaţi !
— Dzâţi andreptu bre Gricumane ? lu acâţă pri Trant ciudia
— Ma ta Theu tâle prin Armânili ţe ţânea cu-Aromânia
— Ţe dzîseşi bre Gricumane ? — Tâle Armâni din Pirivole !
Ş'mini esc Armânlu Trantu, fârşirotu di Carayioli!
Cari lu-aştearnă cu câriglu niu-l lăiaşti fără milă
Ş'ca văr noatin l-tradzi azvarna pisti aroşa fucurină.
Cum mutrea di după talar nicuzotlu scoati schuclu
„Ti arsişi, ti arsişi Ianaculi !" Tradzi Trantu cu câriglu
Ni-lu adără pâce făr'oase. S'trâdzea-azvarna cu uheaua

Tu aţea oară di pri codru işea soarli alb ca neaua.
Ş' dipu tu oara te-a fudzeari, se-avdı sborlu : — O lăi hare
Că hui hiliu-al Ciucadana, va ti ascap dzăţi, cum ţ'aşpare
Amârtiili andarticolui cu multu săndzi li pâlteaşti.
Da cu cioarli, da cu mânile, ca un pescu ţi 'mpâlteaşti
Gricumanlu tradzi s'moară... câţi pţân, pţân caplu-l
Ş'doliă ocli aspun albeaţa diavârliga cându-li şuţă
Un'Asdari upurită truplu al Rantu liu-l ascaldă
Ş'ca un ţerbu trapsi apoia 'n sus tu numţi la Valea Caldă.

GHEORGHE I. PERDICHI

Cântec de ţarină

Plug !... O frate plug !...
Plug ce ari adânc de glie
Scormonind pământu-arar,
Când te poartă cine ştie
Câte taine 'n mers ţi-apar !

Plug !... O frate plug !...
Sunt taine ascunse, cine ştie
Când şi cum au încăput
Sub brazda ce-o răstorni din glie
Sub brazda 'n care totu-i mut.

Plug !... O frate plug !...
Adună'n mersu-ţi toată jalea
Ce zace ascunsă ca şi anii, —
Şi sapă-ţi mai profundă calea
Pe und'te poartă 'ncet juncanii.

Plug !... O frate plug !...
Sapă'n mers întreg trecutul
Ingropat 'n'adânc de glie
Peste care-apoi sărutul
'L-va depune-o ciocârlie.

CONSTANTIN SCRIMA

SOFISMUL BINELUI PARŢIAL

Sunt adevăruri şi convingeri care nu ne apar dintr'odată, pe cale de revelaţie.

Multe din ele le datorăm unei trăiri anterioare, chinuite, unei experimentări pe teren cu rezultate negative. Şi aci, ca şi în multe alte domenii, adevărul ţi se arată numai după ce ai străbătut tu însu-ţi apele însângerate ale vieţii.

In acest chip şi fel „adevărul binelui parţial" de ieri, pe care odinioară l'am acceptat prin convingere aprioricǎ a devenit azi, pentru noi, „sofismul binelui parţial".

Să ne explicăm:

Ni s'a recomandat deunăzi, din înălţimea catedrei sau pe calea tiparului iar noi, suflete fragede odinioară, l'am acceptat ca un adevăr absolut, că e suficient ca cineva, începând cu generaţia tânără, să-şi facă datoria sa în chip corect în sectorul de activitate ce şi l'a ales, pentru ca toate stările rele din ţara noastră să se îndrepte în chip aproape magic. Noi nu putem şti pe atunci că acest sofism precum şi îndemnul „studenţii la carte" dat tocmai de acela care niciodată nu cunoscuseră cartea, sau care niciodată nu crezuseră în carte, avea un tâlc precis. Anume acela de a ne tăia aripile avântului de luptă împotriva răului general înscăunat dela Răsărit la Apus şi dela Miazănoapte la Miazăzi de politicianismul veros şi „democrat" şi de iudaismul a tot distrugător.

Şi mulţi dintre noi şi-au oprit atunci fâlfâirea aripelor crezând în „adevărul binelui parţial".

Mai târziu însă, trăind în sbuciumul vieţii reale, am aflat în chip direct şi nemijlocit cât de departe de realitate este acest „adevăr".

Potrivit pentru o lume cu aşezări morale şi sociale desăvârşite el devine un simplu sofism, periculos şi sinistru, pentru o lume ca aceea a noastră, roasă de o mie şi una de viermine şi intrată în făgaşul descompunerii accelerate.

Actuala aşezare românească este prea bolnavă de virusul pseudo-democraţiei pentru ca cineva, o sută, o mie de oameni, sau chiar mai mulţi, făcându-şi fiecare datoria în sectorul său de activitate, fără o intervenţie directă în trebile publice, să o poată însănătoşi.

Tot ceeace construeşte unul sau o mie de oameni care cred în eficienţa binelui parţial, se dărâmă a doua zi tot aşa precum lucrurile cad spre pământ atrase de legea gravităţii universale.

Am văzut oameni buni şi animaţi de foarte bune intenţiuni încadraţi în diverse partide politice — deci în chip fatal alături de atâţi alţi oameni răi — care au încercat să facă binele în sectorul respectiv. Şi binele intenţionat abia înjghebat sau pe cale de a se înjgheba se prăbuşia dintr'odată sub povara a o mie şi o sută de interese adverse interesului obştesc.

Iată, de pildă, un ministru care în opoziţie a cugetat mult

asupra unei probleme, asupra unei chestiuni ce se cere îndreptată. Vine la putere şi doreşte să-şi realizeze bunele sale intenţiuni. Şi totuşi nu reuşeşte deoarece nu poate. In primul rând i se pot opune interesele grupării din care face parte, apoi interesele partizanilor, directe sau indirecte. Şi fiindcă ministru doreşte să-şi păstreze situaţia sa după care a râvnit de ani de zile, toate proectele de mai bine cad. Iar atunci când este alcătuit dintr'un aluat deosebit el va fi silit să se lepede de demnitatea sa politică spre a lăsa locul altor oameni mai puţin sensibili când e vorba de neputinţa realizării unui bine obştesc. Acelaş lucru se întâmplă pretutindeni, în toate departamentele, în toate instituţiunile.

Asişti la agonia, în cascade, a atâtor visuri şi idealuri, fără a putea face nimic deosebit.

Şi te convingi atunci că „adevărul binelui parţial" propovăduit dela catedră sau prin scrieri diverse devine de fapt „minciuna binelui parţial".

Acestei minciuni mascate a vechilor partide, noi opunem azi „adevărul binelui integral" în toate domeniile şi în toate rapoartele vieţii în societate.

Pentru înscăunarea unei noi ordine sociale şi pentru binele integral se dă azi o mare bătălie între lumea veche politicianistă, definitiv compromisă şi lumea nouă ce izbugneşte din pământul românesc cum izbucneşte din glie firul de iarbă când sorocul său a sosit.

Şi lumea veche va cădea...

P. BUCAVALLA

LUMEA NOUĂ FREAMĂTĂ

UN CORP DE ELITA

Pentru perpetuarea virtuţilor celor ce s'au jertfit la Majadahonda, Căpitanul a creiat la 13 Ianuarie 1938, ziua praznicului Martirilor, un Corp legionar de elită MOTA-MARIN.

Corpul cuprinde 10.033 luptători, împărţiţi în 13 bandere de câte 771 oameni fiecare, având ca garnizoane următoarele oraşe : **Orăştie B. I; Cluj B. II; Sibiu B. III; Arad B. IV; Iaşi B. V; Neamţ B. VI; Câmpulung B. VII; Cernăuţi B. VIII; Chişinău B. IX; Galaţi B. X; Bazargic B. XI; Craiova B. XII şi Bucureşti B. XIII.**

Corpul MOTA-MARIN are drept menire educaţia chipului nou al omului Român şi tinde să pregătească un tineret care să ajungă la cele mai înalte culmi la cari poate nădăjdui o naţie. Educaţia va privi : I. **Atitudinea în faţa Vieţii** — înfrânarea neîncetată a purtării, sinceritate, adevăr, res-

ponsabilitate, ura față de trădare și desbinare, statornicie, perseverență, inflexibilitate, rezistență spirituală și de hotărîre rece în furtună. II. **Atitudinea în fața Morții** — de a privi moartea cu bucurie, după înalta pildă dată de Moța și Marin.

Ziua de 13 Ianuarie este sărbătoarea sfântă, a Corpului MOTA-MARIN.

ȘCOLILE LEGIONARE PENTRU PRIMARI ȘI PREFECȚI

In vederea pregătirii elementelor de conducere pentru viitorul Regim legionar, Conducerea Legiunii a luat hotărârea de a înființa în fiecare capitală de județ o școală pentru primari legionari și la București o școală de prefecți legionari.

Se vor ține 20—30 prelegeri care vor fi tipărite.

Cei care vor urma aceste cursuri făcute sub conducerea Căpitanului, vor fi aleși dintre cei mai apți, avându-se în vedere:

1.**Capacitatea**, adică puterea de a pricepe și de a rezolva bine lucrările;

2. **Corectitudinea**;

3. **Simțul ordinei** și **al gospodăriei**;

4. **Zelul** și **buna cuviință.**

LEGIUNEA NU PARTICIPĂ LA ALEGERILE COMUNALE

Extragem câteva rânduri din circulara 128: „După o adâncă chibzuință s'a hotărît ca partidul „Totul pentru Țară" să nu mai ia parte la alegerile comunale.

Căci decât să fii primar legionar sub ordinele prefecților și miniștrilor nelegionari, mai bine să mai așteptați puțin pentru ca să fiți primari sub prefecți și miniștri legionari.

De aceea luptați pretutindeni acum pentru alegerile generale. In această luptă purtați-vă cu omenie și cu înțelepciune. Ocoliți orice conflict".

COMISIUNI DE STUDII PENTRU NOUL STAT LEGIONAR

Prin aceeaș circulară Căpitanul a hotărât să se înființeze de urgență următoarele comisiuin de studii pe lângă vechile cuiburi existente:

I-a Comisiune de studiu pentru organizarea ministerului de Interne.

II-a Comisiune de studiu pentru organizarea ministerului de Finanțe.

III-a Cimisiune de studiu pentru organizarea ministerului de Comerț.

IV-a Comisiune de studiu pentru organizarea ministerului de Externe.

V-a Comisiune de studiu pentru organizarea ministerului de Instrucțiune.

VI-a Comisiune de studiu pentru organizarea ministerului de Culte.

VII-a Comisiune de studiu pentru organizarea ministerului de Domenii.

VIII-a Comisiune de studiu pentru organizarea ministerului Cooperației.

IX-a Comisiune de studiu pentru inventarierea avuției românești: subsol, sol, producție industrială, proprietate, mână de lucru, capital.

X-a Comisiune de studiu pentru organizarea administrativă, pentru școala de primari și prefecți.

XI-a Comisiune de studiu pentru Constituția Legionară a României.

Alte comisiuni se vor inființa ulterior. Funcționarea comisiunilor va începe între 5 și 10 Februarei și va continua zilnic.

LUMEA VECHE BÂJBÂE...

MORAVURI

Citim în ziare:

Domnii M. Cancicov și V. Sassu, foști miniștri în cabinetul Tătărăscu, Gr. Dimitrescu, fost guvernator al Băncii Naționale și I. Răducanu, fost ministru țărănist, au fost cooptați și aleși ca membri în consiliul de administrație al Băncii Românești.

D. V. Bădulescu, fost subsecretar de Stat și d. M. Durma, fost secretar general, au fost numiți directori la Banca de Credit Român a lui Oskar Kaufmann.

Niciun comentariu.

PLOAIE CU SOARE

După mai mulți ani de tratative și pertractări de tot felul, s'a făcut, în sfârșit, recontopirea Partidului Liberal No. 1 cu Partidul Liberal No. 2. Dar când era să se sărbătorească praznicul marelui eveniment, șandramaua scârțâe din nou.

Când musafirii intrau printr'o ușă, o parte din gazde eșiau prin alta...

MANIFESTE

Abia s'a anunțat campania electorală cu puncte... siameze, cele 26 de partide din 27 câte numără țara, au aruncat asupra satelor și orașelor coșuri întregi de manifeste multicolore.

Dar nimeni, nimeni nu le mai ia în seamă.

Amurgul politicianismului.

Menes, Tekel, Fares...

CETERUM, CENSEO

De mai mulți ani „**Discom**“ a devenit o cetate inexpugnabilă a iudaismului. Toți jidovii foști funcționari ai Băncii Blank și-au găsit un culcuș în această întreprindere parazitară, hrănită din seva bugetului Statului Român. **Discom** a răspândit până mai deunăzi otrava scrisului iudaic și comunist până în colțurile cele mai îndepărtate ale satelor românești, **Discom** a luat pâinea din gura invalizilor de războiu ,a văduvelor și a orfanilor și a dat în schimb cozonacuri fragede jidovilor galițieni și basarabeni, **Discom** a luat pâinea din gura a mii de funcționari dela Poștă cu salarii mizere...

Și totuși guvernul naționalist Cuza-Goga n'a luat până în prezent nici o măsură pentru repararea atâtor nedreptăți și pentru reprimarea atâtor fraude și jafuri.

Cugetări

Abstine, sustine era un principiu stoic — adică să ai veșnica frână a dorințelor tale și veșnica cârmă a voinței tale, spre acolo unde e mai bine și mai frumos.

*

Dacă n'ar fi adevărul Invierii în creștinism n'ar rămâne nimic din eroismul nemaivăzut al martirilor, nici o urmă din dâra luminoasă ce o lasă în viață cei buni.

---

12 Decembrie 1937

Un mare praznic românesc la Silistra

INAUGURAREA COOPERATIVEI LEGIONARE

„ROMÂNUL DE MÂINE“

(File rupte din carnet)

La ora 6 dimineața când am ajuns, după consemn, la Sediul Legiunii, strada Imprimeriei era aproape în întregime blocată de camarazii mobilizați pentru alegeri.

Și mereu, mereu țâșneau din ceața dimineții ochi vioiu adumbriți de căciuli înalte, brațe hotărâte care dădeau salutul legionar și bocanci grei ce aveau să înfrunte drumuri lungi și grele. Soseau totodată camioane deschise alunecând nervos pe caldarâmul vechiu din strada Elie Radu spre a pleca apoi grele încărcate cu câte 50—60 legionari ce se duceau să propovăduiască crezul nou al reinvierii românești. Unii din camarazi porneau chiar pe jos, în pâlcuri dense, fredonând refrenul unui cântec verde.

PORNIM...

Ceva mai târziu, când vânzătorii de ziare își strigau marfa cu elan duminical („Universul“ — Nicolae Titulescu și Garda de Fier) și când boerimea pestriță a Capitalei dormea încă somnul ei burghez, caravana noastră alcătuită dintr'un șir de automobile pornea pe drumul Olteniței.

Camarazii, gravi deobiceiu, erau de data aceasta și mai gravi.

CĂPITANUL era printre noi.

Ne simțiam tari prin această prezență, ne simțiam mari, ne simțiam înmiiți...

Fiecăruia i se putea citi pe frunte mândria de a călători spre acelaș țel simbolic cu Căpitanul.

Când ceața a mai cedat luminii de sus, noi sburam spre Dunăre, lăsând în urma noastră sate și cătune cu case mici pe zidurile cărora domina chemarea verde, pătratul cu „Ochii Căpitanului“.

Semn că județul era bine pregătit de echipele noastre de propagandă. Iar mâinile întinse legionărește care ne salutau în trecere cu „Trăiască Legiunea și Căpitanul“, dovedeau că hrana fusese asimilată.

OLTENIŢA.

Olteniţa apare aproape pustie, din pâcla dimineţii. Coborâm spre port în timp ce sergenţii cercetau oficios, cu privirea, maşinile noastre acoperite cu insignele Legiunii şi-şi notau numerele în carnete — spre a raporta — muind reglementar creionul în gură.

Maşinile bravează noroiul şi trec pe bac în timp ce suntem înconjuraţi de prieteni care ne cer afişe. Dăm din ce a mai rămas. Un afiş cade în Dunăre, dar acela cărui îi fusese destinat prin intenţia noastră reuşeşte să-l pescuiască şi să ni-l arate mândru de fapta sa.

Dunărea curge tulbure. Câteva bărci pornesc înaintea noastră. Altele le urmează. Intr'una din ele este şi Căpitanul care vâsleşte mânând-o singur în susul apei, spre Turtucaia.

Apoi când toate bărcile se ataşează bacului nostru izbucnesc din toate piepturile cântecele reînvierii româneşti. Se cântă „Părintească dimândari“, „Rufei cădzură...“, „Sfânta tinereţe legionară“ şi mai ales dinamicul imn al muncitorilor legionari a cărui muzică şi cuvinte găsesc un cadru fericit în sgomotul motorului şi al apei.

TURTUCAIA ŞI POVESTIRI CU COMITAGII ŞI JANDARMI

Turtucaia apare pe malul înalt al Dunării solemnă şi tăcută. Maşinile se înşiră din nou pe drum bravând şi de astădată împărăţia locală a noroiului vâscos.

Braţe şi glasuri legionare, salută.

Suntem în Dobrogea Romană, în Dobrogea lui Mircea, în Dobrogea veşnic legionară ce va deveni „Noua Macedonie“.

Unul din camarazii care ne aşteptau la Turtucaia se urcă în maşina noastră. Cunoaşte locurile palmă cu palmă. Doar le-a colindat de atâtea ori în fruntea echipelor de convertire în noul crez românesc sau între baionetele jandarmilor porniţi, din ordin sinistru, în contraofensivă.

Şi fiecare colină, fiecare cătun a cărui direcţie e indicată şi pe care noi il bănuim dincolo de ceaţă, îşi are povestea sa proprie în ofensiva de cucerire românească şi legionară.

Aci bulgarii au omorât un jandarm român, dincolo comitagii au căsăpit familia unui colonist macedonean, în partea aceea jandarmii au schingiuit ducându-l apoi din post în post un camarad al nostru, mai departe un prefect veros cu nume de „pucioasă“ şi-a făcut din jafuri şi din hoţii o moşie ale cărei hotare se întind mereu până hăt departe,

iar în partea cealaltă un jidov pripăşit de curând din Galiţia şi-a cumpărat dela turci o moşie întinsă pe care o exploatează prin interpuşi, evitând cu orice chip de a face cunoştinţă directă şi la faţa locului cu macedonenii...

Şi cum camaradul cu căciula ţuguiată, cu ochii pătrunzători şi cu glasul blajin înşiră mai departe ororile lumii ce se prăbuşeşte sub propriile ei păcate, noi izbucnim dintr'odată, ca după consemn :

Duri ş'a noastr' arăbdare,
Până când o Doamne mare !

E cântecul nostru de revoltă pe care noi aromânii îl cântam odinioară în Macedonia şi pe care niciodată n'am fi vrut să-l mai cântăm aici în România. Se vede însă că destinul nostru a fost altul decât visul nostru. A fost să fie ca şi aici să ducem lupta noastră pentru aceleaşi drepturi şi idealuri româneşti.

Şi în cântece de luptă caravana noastră înghite mereu panglica drumului urcând şi coborând colinele dobrogene.

Şi în peisajul de toamnă târzie un camarad legionar din partea locului salutând drept cu braţul întins ne face să simţim veşnicia românismului pe aceste meleaguri. Ce ne pasă nouă că dincolo un bulgar în largi şalvari orientali, aluviune trecătoare a anilor mai noi ca vârsta românismului, ne aruncă priviri piezişe, că un turc cu turban pestriţ schiţează, surâzând blajin, salutul său naţional ducând ceremonios braţul dela inimă la frunte, când ştim că pasul nostru calcă sigur, sub conducerea Căpitanului, pe drumul unui mare destin românesc.

SPRE SILISTRA LEGIONARA.

La câţiva kilometri de Silistra caravana e întâmpinată de un pâlc de călăreţi aromâni în costume naţionale. Este avangarda grupului de 300 călăreţi care ne aşteaptă mai departe. Capul grupului dă raportul şi urează Căpitanului bun sosit între soldaţii săi din Dobrogea. Apoi caravana noastră, încadrată de călăreţi, porneşte din nou. Se face legătura cu cei trei sute de călăreţi care aşteaptă la intrarea oraşului. E o clipă solemnă : Căpitanul e întâmpinat cu salutul legionar şi cu sute de glasuri care se aseamănă cu cascadele apelor de munte :

„Să trăeşti, Căpitane !“
„Să trăiască Legiunea !“

Liniștea cade apoi din nou solemnă și gravă. Inaintăm spre centrul Silistrei între două ziduri de albe piepturi legionare.

In careul care se formează în centrul orașului și unde s'au orânduit mii și mii de legionari Căpitanul este întâmpinat de Camaradul Comandant Grigore Pihu care rostește o scurtă cuvântare ce sintetiza tot sbuciumul de secole al românilor macedoneni spre a-și apăra ființa etnică și adeziunea noastră definitivă și complectă la mișcarea legionară.

Tinerele macedonene în costume naționale se prezintă în fața Căpitanului cu pâine și sare. In acest timp una din ele varsă un vas cu apă, simbol că drumul deschis este curat, acolo unde urmau să calce pașii Căpitanului.

Când ceremonia primirii se sfârșește, începe în fața consumului cooperativ „Românul de mâine“ slujba religioasă oficiată de un sobor de preoți în frunte cu Părintele Protopop Silvineanu care binecuvântează activitatea comercială legionară. Părintele Silvineanu rostește și o scurtă cuvântare prin care îndeamnă prin cuvinte mature de a se duce la un bun sfârșit opera începută.

Se cântă apoi într'o atmosferă solemnă Imnul legionarilor căzuți. Lumea legionară este transfigurată. Se simte una și aceeaș cu lumea de sus care s'a jertfit pentru idealul legionar. Și fiecare în templul său interior își pregătește sufletul pentru aceeaș jertfă.

In momentul acesta solemn se aude cuvântul Căpitanului, ca un torent de ape ce cade din stâncă în stâncă, biruindu-le.

CAMARAZI !

„După două mii de ani și pentru alte două mii de ani, legionarul pune pasul său pe străvechiul pământ al Dobrogei.

„In urma lui vor rămâne orașe, biserici, monumente, șosele, fabrici și holde pline de aur.

„Dușmanilor cari ne stau în cale, am datoria, dintr'o creștinească pornire a inimei, să le spun :

„Nu vă opuneți, căci Dumnezeu este cu noi și pasul nostru merge pe linia unui mare destin românesc“.

Primim cu inimile deschise cuvântul Căpitanului, pe care azi toți românii din fața locului îl știu pe de rost.

Căci cuvântul acesta a devenit un scut al românismului de peste Dunăre.

Se cântă apoi din mii de piepturi „Părinteasca dimândare“ și „Sfânta tinerețe legionară“ în timp ce Căpitanul

împreună cu fruntașii legionari din Durostor și din București vizitează consumul legionar unde stau de strajă soldații săi și duhul de martir al lui Sterie Ciumetti.

Mai târziu când Căpitanul dă ordin mulțimii legionare de a rupe rândurile și de a se împrăștia în liniște, mulțimea se strânge mai mult în jurul lui spre a-l vedea mai aproape și a-i jura credință pentru victoria românească ce va să vie.

INAPOI SPRE BUCUREȘTI.

Seara când caravana ia din nou drumul Bucureștilor, ducem cu noi în suflet trăirea unei mari zi legionare.

Am intrat în Capitală cântând cântece legionare...

BUCOVALLA

Comisiunea centrală electorală a stabilit definitiv că la alegerile generale lista partidului TOTUL PENTRU ȚARA (Legiunea), să poarte numărul 5, având ca semn 5 puncte așezate înăuntrul unui pătrat.

Astfel :

5
●●●●●

Acest semn se găsește în pagina a doua a buletinului de vot, în capul celorlalte semne.

* * *

Recomandăm spre citire următoarele publicațiuni:

BUNA VESTIRE, ROMANIA CREȘTINA, BRAȚUL DE FIER, DECEMBRIE, INSEMNARI SOCIOLOGICE, RANDUIALA, LEGIONARUL, LIBERTATEA și SANZANA.

* * *

A se citi și reciti cu atenție scrierile : PENTRU LEGIONARI, CIRCULARILE CAPITANULUI, CRANII DE LEMN, CREZ DE GENERAȚIE

* * *

CREZ NOU PENTRU ŢARA NOUA

Ziarul „România Creştină" înfăţişează fapta mişcătoare a unui mic legionar din Deva — pre numele său de ieri **Aurel Muraru**, căci azi a devenit înger în ceruri — care cu mânuţele lui plăpânde adunase „pentru Căpitan" 30 de kilograme de fier vechi.

Inainte ca ochii săi blânzi să se închidă pentru totdeauna, el a chemat un mic camarad al său rugându-l ca fierul pe care-l adunase cui după cui să fie dat Căpitanului.

Zări noui i s'au deschis în suflet întregului neam românesc!

* * *

GAZETA INTERNILOR

La 26 Ianuarie a apărut „**Gazeta Internilor**", organ al Asociaţiei generale a internilor şi foştilor interni de spitale. Director al ziarului este doctorul Paul Craja iar prim redactor doctorul Ovidiu Carangiu, primul preşedinte iar al doilea vicepreşedinte al Asociaţiei.

Colaborează în acest număr: Prof. Dr. D. Danielopol, Prof. Dr. Gerota, Prof. Dr. Iacobovici, Prof. Dr. C. Daniel, Prof. Dr. N. Hortolomei, Dr. Paul Craja, Dr. D. Paulian, Dr. Gh. Marinescu, Dr. H. Angelescu, Dr. O. Carangiu şi alţii.

Gazeta Internilor e un freamăt de luptă românească, sub oblăduirea Arhanghelului Mihail.

REVISTA CĂRŢILOR

CIRCULARILE CAPITANULUI: 1934—1937. Pag 175. Ediţie îngrijită de I. Georgescu Delatopoloveni.

Sunt lucruri de care nu te poţi despărţi uşor. Ai vrea să le păstrezi pentru totdeauna. Ele se integrează în însăşi fiinţa ta.

Iată, de pildă, o circulară a Căpitanului. E o foaie simplă scrisă la maşină, pe care ţi-a dat-o un camarad al tău. O citeşti. Ii simţi freamătul. O trăeşti. Şi, fără să ştii de ce, după ce ai învăţat-o aproape pe dinafară, o mai păstrezi încă. Atunci când o regăseşti, între filele unei cărţi unde ai pus-o cu grijă o reciteşti şi simţi în suflet acelaş freamăt ca şi odinioară. Ai însă un regret: nu ai putut păstra toate circulările. Iată însă că cineva, camaradul I. Georgescu Delatopoloveni, a purces în strângerea laolaltă a tuturor acestor circulări. O primă colecţie a şi apărut de curând. E un volum care constitue un adevărat eveniment pentru legionari şi pentru aceia care doresc să cunoască, în plin mers şi în plină luptă, mişcarea legionară. E un adevărat breviar al istoriei Legiunii dela 25 Septembrie 1934 până la 3 Noembrie 1937, datele primei şi a ultimei circulări.

Aci în colecţia editată de Georgescu Delatopoloveni, gâlgâe dinamic ca o apă vie, spiritul legionar în plin mers spre victorie. E acel

spirit ce se aseamănă cu vântul ce bate deasupra mării răscolindu-i adâncul.

Recitind circulările Căpitanului, retrăeşti evenimentele ce se leagă de ele şi simţi prospeţimea duhului ce bate asupra lumii româneşti, pentru reinviere.

„Naţionalismul tineretului" al d-lui D. C. AMZAR este o scriere ce trebue citită sau recitită pentru elanul ei verde şi pentru consecvenţa şi logica ei dârză cu care apără idealul tineretului naţionalist împotriva calomniilor sau sofismelor lumii vechi.

D. C. Amzăr dovedeşte aci că idealul naţionalist al tineretului românesc nu este o doctrină de import cum insinuiază adversarii, ci una izvorând din realităţile româneşti, din însăşi glia românească.

Dimpotrivă, doctrina liberalo-individualistă şi narodno-ţărănistă — un derivat al socialismului sau chiar al comunismului, — sunt importate de peste hotare şi anume prima din Apus iar a doua din Rusia antebelică.

Dovedeşte apoi falşitatea poziţiei şi revendicărilor ţărăniste şi imposibilitatea rezolvării problemelor ei vitale prin „culturalizarea maselor" (prin plăci de gramofon sau prin sterile echipe birocratice-studenţeşti) şi prin politicianizarea satelor.

Intr'un capitol special D. C. Amzăr spulberă calomnia oficinelor străine sau înstrăinate care acuză tineretul de „violenţă şi teroare" pe când el se luptă tocmai pentru apărarea legilor ţării şi a demnităţii naţionale, deopotrivă de nesocotite de diverse partide „de ordine".

In sfârşit printr'o vibrantă chemare, D. Amzăr invită întreaga suflare românească de a se alătura mişcării legionare spre a duce lupta de izbăvire naţională deoarece *„Nu-i iertat nimănui, oricine ar fi, să stea deoparte şi să privească cu indiferenţă, svârcolirile unui neam care vrea să trăiască"*.

Da, cartea lui D. C. Amzăr trebue citită şi recitită.

P. B.

Charles Maurras. Mes Idées Politiques. Paris 1937, pag. XCI+295.

Asupra scrierilor Domnului Maurras, ca şi asupra acelora a Domnului A. C. Cuza, s'a păstrat aceeaşi tăcere conspiratoare. Cauza? Nu poate fi alta decât aceea că atât scrierile unuia cât şi ale altuia nu erau pe placul regimurilor politice sub care au apărut. Iată însă că roata vremii se învârteşte mereu.

Ceeace nu este firesc nu este nici durabil. Regimul democratic este înlăturat în unele ţări în altele nu mai are mult până să fie trimis la muzeul de vechituri. Naţiunile au ajuns să-şi dea tot mai mult seama că au nevoe de un conducător care să răspundă în faţa Istoriei. Regimurile democratice în general şi republicele în special sunt incapabile de aşa ceva. Mulţimile, ca mulţimi, nu pot fi făcut răspunzătoare de soarta lor. Mulţimea are nevoie de un conducător care să-i comande". Un popor are nevoie de un şef aşa cum un om are nevoie de pâine" (p.48.). Conducătorul unic privit în lumina Istoriei, dă naştere Instituţiei monarhice.

La această schimbare de mentalitate nu puţin a contribuit activitatea publicistică de câteva zeci de ani a Domnului Maurras. De ce democraţia nu este capabilă de organizare şi de conducere unitară şi de ce, în schimb, monarhia este instituţia care corespunde acestor cerinţe, sunt chestiuni desbătute în cartea Domnului Maurras.

Ce este societatea? Ea nu este o asociaţie voluntară; ea este un agregat natural. In societate fiecare nou născut se bucură de toate progresele realizate de înaintaşii lui. Drepturile individului nu pot depăşi niciodată datoriile lui. Din contră.

Statul? El trebue să fie slujitorul societăţii. Acesta e rolul său

firesc. In fapt ce este el? — In regimul democratic republican el este instrumentul partidelor potilice. Deaceea nu corespunde misiunii sale. Numai un stat aşezat deasupra partidelor se inspiră din nevoile superioare de existeţă ale naţiunii (pag. 184).

Regimul democratic nu este capabil de guvernare. Căci ce înseamnează a guverna? — A guverna înseamnă a organiza; organizarea duce la diferenţiere, ori a diferenţia este contrarul lui „a egaliza" (egalitaea democratică exclude deci organizarea).

Este peste putinţă ca într'o dare de seamă aşa de scurtă să înfăţişez, măcar cât de scurt, toate problemele de care se ocupă d. Maurras în cartea sa.

Analizarea spiritului revoluţionar, anarhic, caracterizarea democraţiei — incapabilă de organizare, stăpânită de bani — ocupă pagini de un realism crud.

Se mai ocupă d. Maurras de situaţia specială în care a fost adusă Franţa de regimul democratic republican, de partidele politice.

Ocupându-se de clasele socială, dă o importanţă cu totul specială tradiţiei de clasă. Ceeace este pentru individ memoria, pentru colectivitate este tradiţia. In mod fatal ajunge la proletariat şi lupta de clase şi spune: „Nu există un singur rău, proletariatul. Sunt două rele: proletariatul şi capitalismul. Din comparaţia lor ese antidotul lor comun. Care antidot? Incorporarea proletariatului în societate prin operarea forţelor politice şi morale altele decât capitalul: forţele guvernământului ereditar, a Corporaţiei şi a Religiei, care vor lăsa capitalul fără „ismul" său despotic, împiedecându-l de a domni singur".

In ceeace priveşte soarta de azi a muncitorului desigur ea este destul de tristă. Ea depinde, în cea mai mare parte, de bunăvoinţa patronului. Soarta muncitorului e mai tristă chiar decât a robului din antichitate sau decât a iobagului medieval.

In ultimul capitol al lucrării sale găsim câteva pagini consacrate naţionalismului şi monarhiei. Naţionalismul se explică, şi nici nu se poate explica altfel, prin iubirea faţă de aproapele. Or, cine este aproapele altul decât acela alături de care trăim? Naţionalismul este un atribut natural al fiecărui om. Cât despre monarhie, ea este singura scăpare a Franţei de azi. Dar nu monarhia constiuţională ci monarhia absolută, pentrucă absolut înseamnă independent. Aceasta nu înseamnă că puterea monarhului absolut este nemărginită; ea este mărginită de mulţimea instituţiilor sociale. Regele, ca atare, trebue să fie deslegat de interesele a căror satisfacere o pretind cei de sub conducerea lui. Interesul lui este de a fi independent.

Se poate întâmpla ca regele să nu cunoască acest interes sau să-l uite. Aceasta nu are totuşi nicio importanţă. Valoarea unui om este incomparabil mai mare decât aceea care este rezultanta unor forţe mecanice, expresia unei diferenţe între două totaluri. Şi apoi regele poate fi făcut răspunzător. Nu s'au văzut regi executaţi sau dinastii alungate dela tron? In aceste cazuri se ştie asupra cui cade răspunderea. Dar faptul că se găsesc monarhi ce nu corespund misiunii lor nu scade cu nimic valoarea Instituţiei.

Scrisă într'un stil aforistic, cartea este necesară tuturor acelora ce vor să se documenteze asupra problemelor politice.

ILARION TUNARU

Redactor-responsabil: SPIRU BUJGOLI

BUCUREŞTI
Tipografia ziarului „UNIVERSUL", Str. Brezoianu, 23—25. — C. 8224